

ואמר רבי יצחק ברב יוסף אמר רבי יוחנן: מאי אהדרו ליה חבריה לרבי יוסי ברבי יהודה על מה שאמר, ניקבה המרה היא טרפה?

הכי קאמרו לו: הרי מצינו שהתלונן איוב על מר גורלו ואמר [איוב טז] "ישפוך לארץ מררתי", והיינו שניקבה המרה של איוב, ונשפך ממנה לארץ, ועדיין מצינו שאיוב קיים! (19)

ומוכח, שגם לאחר שניקבה המרה אפשר להמשיך ולחיות, ונמצא שניקבה המרה לא היא טרפה!?

אמר להם רבי יוסי ברבי יהודה לחכמים: אין מזכירין מעשה נסים להביא מהם ראיה!

דאי לא תימא הכי, תיקשי לך הא דכתיב באותו הפרק, שאמר איוב "נפלא כליותי, ולא יהמול", כיצד איוב היה קיים אחר שכליותיו פולחו? מי קא חיי? הרי אין אדם יכול לחיות אחרי שחץ מפלח את כליותיו? אלא, בהכרח, ניפא שאירע לאיוב שאני.

דכתיב ביה באיוב, שאמר הקב"ה לשטן שיכהו לאיוב מכות מוות אבל יחד עם זאת צוהו [איוב ב] "רק את נפשו שמור!", שלא ימות איוב מאותן מכות מות.

אם כן הכא נמי, זה שאמר איוב "ישפוך לארץ מררתי" ועדיין הוא קיים, יש לנו לומר ניפא שאני, ואין לנו להביא ראיה מכאן שניקבה המרה איננה טרפה.

ואמר רבי יצחק ברבי יוסי אמר רבי יוחנן: הלכה כדברי האומר צריך שישתייר בכבוד כזית כאשר ניטל הכבוד, ואם נשתייר רק פחות מכזית, הרי הבהמה טרפה. (20)

והוינן בה: ומי אמר רבי יוחנן הכי דבעינן שישתייר בכבוד כזית?

והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הלכה כסתם משנה. ותנן ברישא דמשנתנו: ניטלה הכבוד ולא נשתייר הימנה כלום הרי היא טרפה.

ויש לנו לדייק, הא נשתייר, הרי היא כשרה, אף על גב דלא הווי שיוור של כזית?!

ימות. והרמב"ם מחלק בין טריפות של בהמה, שלגביה קובעת רק ההלכה למשה מסיני בהלכות טריפות, גם אם הרופאים אומרים אחרת, שנאמר "על פי התורה אשר יורוך", ובין טריפות של אדם, וכגון מי שהרג אדם שהוא טריפה, שאין ההורג פטור מרציחתו אלא אם יאמרו הרופאים שמכה זו אין לה רפואה באדם [רמב"ם הלכות שחיטה יג, הלכות רוצח ב ח].

20. מחלוקת תנאים היא לקמן. והובאו דבריו של רבי יצחק ברבי יוסי משום שהובאו פה

19. משמע מכאן כי כדרך שנחלקו לגבי דין טריפה בבהמה כך נחלקו לגבי דין טריפה באדם, ודין טריפה באדם שוה לדין טריפה בבהמה, כי אחרת אי אפשר להביא ראיה מאיוב לגבי טריפה בבהמה. נדה כב א ובתוס' כג ב ד"ה ואמר.

ונחלקו בדבר זה רבותינו הראשונים. רבנו תם, בתוס' כאן מבאר, שאדם, כיון דאית ליה מזלא, אינו נטרף בנקיבת הקרום גרידא כמו בהמה, אלא רק בנקיבת קרום המח עם חסרון בגולגולת. ולעומת זאת המאירי מביא את בעל העיטור להיפך, שאם נחסרה הגולגולת בלבד, יכולה הבהמה להמשיך לחיות, ואילו האדם